

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2003-2004

22 JUIN 2004

Proposition de loi modifiant l'article 7 de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, en vue de prémunir le chômeur d'une sanction arbitraire

(Déposée par Mme Isabelle Durant)

DÉVELOPPEMENTS

La protection contre le chômage faisant partie des droits fondamentaux des individus, notamment en vertu de l'article 23 de la Déclaration universelle des droits de l'homme du 10 décembre 1948 et de l'article 23 de la Constitution belge, il importe de garantir les personnes contre toute atteinte arbitraire à ce droit.

Le principe de l'assurance chômage est de fournir un revenu de remplacement aux travailleurs privés involontairement de travail et de rémunération, aptes au travail, inscrits comme demandeurs d'emploi et disposés à accepter tout emploi convenable.

Si la condition de disponibilité pour le marché du travail est un critère légitime pour l'accès aux allocations de chômage, dont le non-respect peut entraîner des sanctions, il ne convient pas que celui-ci soit interprété de façon trop restrictive, au risque d'exposer à une sanction le chômeur dont la seule faute serait de n'avoir pas trouvé un emploi convenable.

De même, le chômeur ne peut être sanctionné au seul motif que l'Office national de l'emploi estime que ses efforts de recherche sont insuffisants ou parce que

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2003-2004

22 JUNI 2004

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 7 van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders teneinde werklozen te beschermen tegen een willekeurige sanctie

(Ingediend door mevrouw Isabelle Durant)

TOELICHTING

Aangezien bescherming tegen werkloosheid een van de fundamentele rechten is, met name krachtens artikel 23 van de Universele Verklaring van de rechten van de mens van 10 december 1948 en krachtens artikel 23 van de Belgische Grondwet, is het belangrijk te waarborgen dat personen beschermd worden tegen willekeurige schendingen van dat recht.

Het principe van een werkloosheidsverzekering bestaat erin een vervangingsinkomen toe te kennen aan werknemers die buiten hun wil om geen werk en dus geen inkomen meer hebben, geschikt zijn om te werken, ingeschreven zijn als werkzoekende en bereid zijn iedere passende baan te aanvaarden.

Als het feit dat personen zich beschikbaar moeten houden voor de arbeidsmarkt een legitiem criterium is om in aanmerking te komen voor werkloosheidsuitkeringen en als het niet-naleven van die voorwaarde bestraft kan worden, mag dat criterium niet al te strikt worden geïnterpreteerd omdat het risico bestaat dat werklozen gestraft worden enkel en alleen omdat ze geen geschikte baan hebben gevonden.

Werklozen mogen ook niet gestraft worden alleen maar omdat de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening meent dat ze onvoldoende inspanningen leveren of

le chômeur refuse un dispositif d'accompagnement imposé par l'Office. Le caractère volontaire de l'engagement dans un processus d'accompagnement doit être préservé. La responsabilité de la pénurie d'emploi ou des difficultés à trouver un emploi ne peuvent être imputées aux chômeurs eux-mêmes.

Par ailleurs, toute restriction nouvelle aux conditions d'octroi du chômage toucherait d'abord les populations les plus précarisées, se traduirait par une augmentation du nombre d'exclusions du bénéfice des allocations, et donc de la pauvreté.

La présente proposition de loi a pour objectif de prémunir le chômeur contre toute appréciation arbitraire par l'Onem de sa disponibilité pour le marché du travail ou de ses efforts de recherche d'emploi et donne force de loi au principe selon lequel la sanction ne peut précéder le refus d'un emploi de qualité.

Cette proposition consolide le principe actuel selon lequel le fait d'être disposé à accepter un emploi convenable, sans restrictions, est le critère objectif qui fonde le droit aux allocations.

Dans le contexte de la création de 200 000 emplois annoncée par le gouvernement, elle réaffirme également la place centrale des offices de placement régionaux dans le processus de retour à l'emploi. Elle pose donc pour principe qu'en matière de contrôle de la disponibilité pour le marché du travail ou des efforts de recherche active, «l'offre d'emploi doit précéder la sanction».

La disposition proposée vise à encadrer les possibilités de sanction des chômeurs pour cause d'indisponibilité pour le marché de l'emploi ou à la suite d'un contrôle de comportement de recherche active d'emploi en application des articles 56 et suivants de l'arrêté royal du 25 novembre 1991 portant réglementation du chômage. Par chômeur, on entend tout bénéficiaire d'une allocation soumis aux dispositions des articles 56 et suivants de l'arrêté du 25 novembre 1991 précité. Par sanctions, on entend les réductions et suspensions d'allocations ou exclusion du bénéfice des allocations, en application des articles 56, 57 et 142 du même arrêté.

omdat ze de door de Rijksdienst opgelegde begeleiding weigeren. De mogelijkheid om vrijwillig in de begeleidingsprocedure te stappen, moet behouden blijven. De schaarste op de arbeidsmarkt of de problemen bij het vinden van een baan kunnen niet alleen in de schoenen van de werklozen zelf worden geschoven.

Bovendien zou iedere nieuwe beperking van de voorwaarden inzake het toekennen van een werkloosheidssuitkering in de eerste plaats de zwakste bevolkingsgroep treffen, meer personen uitsluiten van het voordeel van een uitkering en dus de armoede doen toenemen.

Dit voorstel strekt ertoe werklozen te beschermen tegen een willekeurige beoordeling door de RVA van hun beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt of van hun inspanningen om werk te zoeken. Het neemt in de wetgeving het principe op dat een sanctie niet kan voorafgaan aan een weigering een passende baan te aanvaarden.

Dit voorstel bevestigt het geldende principe dat het objectieve criterium om een uitkering te ontvangen erin bestaat dat werklozen bereid moeten zijn een passende dienstbetrekking te aanvaarden zonder enige voorwaarde.

In het licht van de 200 000 banen die de regering heeft aangekondigd, bevestigt dit voorstel ook de centrale rol van de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling bij het herintreden. Het stelt als principe dat, inzake de controle op de beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt of op de actieve zoektocht naar een baan, de «werkaanbieding moet voorafgaan aan de sanctie».

De voorgestelde bepaling wil een kader bieden voor mogelijke sancties wanneer werklozen niet beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt of na een controle van hun actief zoekgedrag naar een baan, krachtens de artikelen 56 en volgende van het koninklijk besluit van 25 november 1991 houdende de werkloosheidsreglementering. Onder werkloze wordt verstaan iedere begunstigde van een uitkering op wie de bepalingen van de artikelen 56 en volgende van het genoemde besluit van toepassing zijn. Onder sancties wordt verstaan alle verminderingen, opschortingen en uitsluitingen van uitkeringen krachtens de artikelen 56, 57 en 142 van dat besluit.

Isabelle DURANT.

*
* *

*
* *

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

L'article 7 de l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs, modifié en dernier lieu par la loi du 22 décembre 2003, est complété par le paragraphe suivant:

«§ 16. Aucun chômeur ne pourra être sanctionné pour manque de disponibilité pour le marché de l'emploi ou suite à un contrôle du comportement de recherche active d'emploi si l'Office national de l'emploi ne peut démontrer:

1° que, dans le mois qui précède la prise de sanction, le service régional de l'emploi auprès duquel le chômeur est inscrit comme demandeur d'emploi lui a proposé une offre d'emploi convenable;

2° que le chômeur a marqué son refus d'accepter cette offre d'emploi.»

8 juin 2004.

Isabelle DURANT.

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

Artikel 7, § 1, van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, laatst gewijzigd bij de wet van 22 december 2003, wordt aangevuld met de volgende paragraaf:

«§ 16. Geen werkloze kan worden gestraft omdat hij niet beschikbaar is voor de arbeidsmarkt of na een controle van zijn actief zoekgedrag tenzij de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening kan aantonen:

1° dat de gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling waar de werkloze als werkzoekende is ingeschreven, hem in de maand voorafgaand aan de sanctie een passende dienstbetrekking heeft aangeboden;

2° dat de werkloze geweigerd heeft deze werkaanbieding te aanvaarden.»

8 juni 2004.